

Prof. dr hab. Aleksandra Paszek – Trefon

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego

w Katowicach ul. Zacisze 3

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Barbary Szarejko- Nestor *O muzyce wyznań chrześcijańskich obecnych we Wrocławiu na przykładzie repertuaru Angelus Silesius Ensemble*, dokonana na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz 1798 r.) oraz przepisami wykonawczymi do niej , a także na podstawie uchwały z dnia 15.01. 2014 r. w sprawie powołania recenzenta przewodu doktorskiego podjętej przez Radę Wydziału Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu zleconą pismem Przewodniczącej Rady Dyscypliny Sztuki Muzyczne z umową z dnia 18.10.2023 r.

Na przedstawioną rozprawę doktorską mgr **Barbary Szarejko- Nestor *O muzyce wyznań chrześcijańskich obecnych we Wrocławiu na przykładzie repertuaru Angelus Silesius Ensemble*** składa się: rozprawa doktorska/opis dzieła oraz dzieło artystyczne zarejestrowane na nośniku CD. Procedura dotyczy przewodu doktorskiego w dziedzinie *sztuki*, w dyscyplinie artystycznej : *sztuki muzyczne*.

Funkcję promotora w przewodzie doktorskim pełni prof. dr. hab. Helena Tomaszek – Plewa.

Pani mgr **Barbara Szarejko- Nestor** jest wieloletnim doświadczonym pedagogiem i dyrygentem. Od 26 lat jako dyrygent chórów współpracowała z 22 różnymi zespołami wokalnymi, dzieląc się swoją wiedzą wychowywała dzieci i młodzież poprzez śpiew. Szczególne miejsce w jej dorobku repertuarowym zajmuje muzyka religijna, a obszar Jej działań związany jest z miejscem niezwykłym – wielokulturowym miastem Wrocław.

Ocena rozprawy doktorskiej /opisu dzieła

Na pismną rozprawę doktorską zatytułowaną *O muzyce wyznań chrześcijańskich obecnych we Wrocławiu na przykładzie repertuaru Angelus Silesius Ensemble* składają się poprzeczone Abstaraktem oraz Wstępem trzy rozdziały oraz Podsumowanie, Bibliografia a także Aneks, wraz z załącznikiem w postaci CD .

Rozdział I zawiera treści charakteryzujące i porównujące cechy kościołów chrześcijańskich. Autorka stara się wnikliwie przedstawić powyższe fakty na podstawie rysu historycznego chrześcijaństwa. Dotyka głównych założeń teologicznych oraz praktyk liturgicznych poszczególnych wyznań i kościołów: prawosławnego, rzymskokatolickiego, anglikańskiego a także unickich, poreformacyjnych, oraz ewangelicznych takich jak: metodystyczne, baptystyczne i zielonoświątkowe. Doktorantka na str. 7 dysertacji pisze: *Marzeniem autorki jest, by niniejsza praca stała się kompendium najbardziej podstawowej wiedzy, które dawałoby klucz do zrozumienia muzyki chrześcijańskiej różnych wyznań chrześcijańskich.*

Rozdział II zatytułowany *Wrocławskie tradycje chrześcijańskie i muzyczne działania rozwijające umiejętności muzyki religijnej zespołów prowadzonych przez Barbarę Szarejko – Nestor*, poświęcony jest metodom pracy dotyczącym zgłębieniu tematyki obszaru badań autorki. Należą do nich warsztaty, wykłady, konferencje, wizyty w miejscach kultu a przede wszystkim autorskie unikatowe wydarzenia pt. *Muzyczne Spacerzy Międzykulturowe – Na drogach ku wieczności* realizowane z *Angelus Silesius Ensemble*. Jest to wspólna nazwa dla kilku zespołów prowadzonych przez doktorantkę, które wspólnie koncertowały i dokonały nagrania załączonego do oceny CD.

Rozdział III zawiera opis wybranych kompozycji uwzględniający tło historyczne, sylwetki kompozytorów, a także analizę materiału muzycznego. Opisywane tu zagadnienia przedstawione zostały w sposób kompleksowy i usystematyzowany porządkując repertuar wg wyznania: prawosławnego, katolickiego, ewangelickiego oraz ewangelikalnego. Doktorantka skupiła się przede wszystkim na problematyce interpretacyjnej, przywołując przy tym metody rozwiązywania wszelakich problemów, w tym technicznych i wykonawczych, na jakie napotkała w pracy z prowadzonymi przez siebie zespołami, podczas przygotowań do realizacji nagrań niniejszego dzieła.

Podsumowując - bardzo ważnym, wręcz priorytetowym zagadnieniem niniejszej rozprawy, jest dobór repertuaru muzycznego i dostosowanie do koncepcji dzieła.

Obszerna wiedza i szerokie zainteresowania pani mgr Barbary Szarejko- Nestor miały wpływ na koncepcję pracy i zawarte w niej ostateczne treści, znacznie przekraczające zakres podobnych rozpraw. Doktorantka wyraża myśli w sposób syntetyczny, wypowiada się profesjonalnym językiem, a na postawione we wstępie pytania i założenia znajduje wyczerpujące odpowiedzi i wyciąga odpowiednie wnioski w zakończeniu.

Oświadczam, że pisemną rozprawę doktorską pani mgr Barbary Szarejko- Nestor *O muzyce wyznań chrześcijańskich obecnych we Wrocławiu na przykładzie repertuaru Angelus Silesius Ensemble* oceniam pozytywnie .

Ocena dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD

Do oceny przedstawiono :

Repertuar prawosławny

Irmologion supraski - Za błagaja Twojego

Anonim – *Bogorodice Diwo radujśja*

Chorał bizantyjski - *I Parthenos Simeron*

Dymitr Arzumanow – *Chwalitie imia Gospodnie*

Nikola Kiedrow – *Otcze nasz*

Dymitr Alksiejewicz Smirnow – *Chwalitie imia Gospodnie*

Aleksander Chudobin – *Chwali dusze moja Gospoda,*

Aleksander Chudobin – *Jedinorodnyj*

Metr. Hilarion Alfiejew - *Tiebie pojem oraz Wo carstwii*

Repertuar katolicki

Chorał gregoriański - *Alleluja o filii et filiae,*

Chorał gregoriański -*Kyrie z Missa VIII de Andelis*

Mikołaj Gomółka - *dwa psalmy Pana ja wzywać będę oraz Co za przyczyna tego zamieszania*

Grzegorz Gerwazy Gorczycki – *Benedictus z Missa Paschalis*

Józef Elster - *Kyrie z Mszy F – dur*

Charles Gounod – *Laudate Dominum*

Tomasz Kulikowski – *Hejnał wszyscy zaśpiewajmy*

Repertuar ewangelicki

Jan Sebastian Bach *Herrscher uber Tod und Leben* (chorał z kantaty BWV8)

Wir essen und wir leben wohl (chorał z kantaty BWV 4)

Georg Friedrich Haendel - *Canticorum Jubilo.*

Felix Mendelssohn – Bartholdy – *Geistliche lied* op. 96 nr 1,

Max Reger - *Treuer Heiland*

Jan Gawlas – *Złotą w koło falą*

Repertuar gospel

Cyndee Peters - *I'gonna ride,.*

Norman Johson - *Go Down Moses,*

Andres Nyberg – *O freedom*

Ride on King Jesus

Down in my

Wykonawcami byli :

Zespół wokalny Cantus Olaviensis, Kameralny Chór Angelus, Zespół Musica Caelesti

oraz kwartet solistów Silesius.

Partie solowe wykonali : Anna Wilczyńska oraz Barbara Szarejko – Nestor

Całość poprowadziła Barbara Szarejko - Nestor

Repertuar prawosławny

Irmologion supraski - Za błagaja Twojego

Utwór ten jest antyfoną 14. Jutrzni Wielkiego Piątku. Jest to monodyczny śpiew znamieny z dodanym burdonem. Doktorantka nie określa jaki skład liczebny chórzystów śpiewa ten utwór, nie mniej na uwagę zasługuje dobór bardzo dobrze brzmiącej grupy wokalne. Utwory pochodzące z *Irmologionu supraskiego* mogą stanowić trudności wykonawcze, ze względu na długie, melizmatyczne frazy muzyczne. Doktorantka poprawnie zinterpretowała pierwszą kompozycję, zaś w opisie na stronie 133 zawarła interesującą tezę: *Wiąże się to trochę z filozofią prawosławnej medytacji, w której możliwe są fragmenty w liturgii śpiewu całej kompozycji nawet tylko na trzech sylabach, beztekstowo, gdzie rozum i emocje są wyłączane na rzecz czystej kontemplacji. Jest to zjawisko raczej niespotykane w innych tradycjach chrześcijańskich. Można jeszcze odnieść sposób śpiewania do trendów filozoficznych z jogi czy innych medytacji, które są jakby poza czasem i poza intelektem.* Być może tą drogą idąc, Doktorantka trafnie zainspirowała wykonawców do udanej prezentacji pierwszego utworu.

Anonim – Bogorodice Diaw radujśja to odpowiednik modlitwy *Zdrowaś Mario*. Rozpoczęli utwór w dwugłosie panowie, zaś ostatni werset stanowiący kulminację wybrzmiał już w składzie mieszanym. Niestety nierówne wejście głosów żeńskich nie wpłynęło korzystnie na percepcję zaprezentowanej kompozycji.

Chorał bizantyjski - I Parthenos Simeron, to utwór w którym zapis i strój muzyczny zupełnie odmienny jest od systemu zachodniego. Młodzież Chóru Kameralnego Angelus znakomicie wykonała chorał bizantyjski z zapisu greckiego, co wiązało się wcześniej z zaawansowaną edukacją chórzystów, w kierunku poznania kultury i inności muzyki chrześcijańskiej czasów starożytnych.

Dymitr Arzumanow – Chwalitie imia Gospodnie, to pieśń uroczysta, której zaprezentowane wykonanie budzi kilka zastrzeżeń recenzenta. Autorka wspomina w opisie, iż jest ona jedną z nielicznych kompozycji w muzyce cerkiewnej, gdzie głosy męskie mają wspólną partię. Podkreśla także o znaczną rolę głosów męskich, w kreowaniu charakterystycznych brzmień kompozycji prawosławnych. Niestety wiedzy tej nie udało się wdrożyć i utwór ten nie posiada właściwych proporcji brzmieniowych. W związku z brakiem podparcia harmonicznego w głosach męskich, wystąpiły poważne niedociągnięcia intonacyjne, głównie w głosach żeńskich, szczególnie boleśnie słyszane w sopranach. Zastrzeżenia budzi również

wykończenie poszczególnych fraz muzycznych, gdzie kończące akordy odśpiewane zostały powierzchownie a nawet niedbale.

Nikoła Kiedrow – *Otcze nasz* to kompozycja z 1922 roku, w której zdaniem Autorki znaczną rolę formotwórczą odgrywa harmonia, z czym trudno się nie zgodzić. Na str. 141 opisu czytamy: *Z jednej strony harmonizacja jest dosyć prosta , z drugiej bardzo klarowna i pełna unikatowego piękna, lub... harmonia jest tradycyjna,... jest to jeden z tych utworów, na których można kształtować piękne współbrzmienia akordowe chóru.* Stwierdzenia te postrzegam jako merytorycznie nic nie wnoszące ogólniki, które budzą moje wątpliwości co do rzetelności analitycznej tej materii utworu. Podobnie jak w poprzednim utworze, chór boryka się z problemami intonacyjnymi. Ponadto nie rozumiem, czy celowym zabiegiem było wyłonienie na plan pierwszy solistki realizującej chóralną partię altu, czy też jest to rezultat niewłaściwego ustawienia mikrofonów. Podobało mi się natomiast naturalne, niczym nie wymuszone prowadzenie fraz oddające sens i znaczenie Modlitwy Pańskiej.

Dymitr Alksiejewicz Smirnow – *Chwalitie imia Gospodnie* na czór czterogłosowy i partię sopran solo, którą z pięknym rezultatem wyśpiewała Anna Wilczyńska. Solistka ciepłą barwę głosu zbudowała narrację i dramaturgię utworu w oparciu o czujne frazowanie, wyważoną dynamikę, naturalne legato i precyzyjną dykcję. Niezawodna technika wokalna solistki zapewniła stabilność intonacyjną także towarzyszącemu jej chórowi.

Aleksander Chudobin – *Chwali dusze moja Gospoda*, to bardzo krótka, niespełna minutowa pieśń, w której chór ponownie nie ustrzegł się problemów intonacyjnych. Autorka założyła, że podczas realizacji tej kompozycji pamiętać należy, iż *...muzyka nie ma pobudzać, a wyciszać, służyć kontemplacji i skupiać się na Bogu* i tak też pieśń ta została zinterpretowana.

Aleksander Chudobin – *Jedinorodnyj Synie* to utwór liturgiczny, w którym nieodzowne podążanie za prozodią, m.in. poprzez wprowadzanie zróżnicowanych temp w poszczególnych częściach kompozycji było zabiegiem słusznym i przekonującym. Czujność i świadomość znaczenia każdego słowa jest uzasadniona, jednakże w niektórych fragmentach sposób artykułowania tekstu spowodował w efekcie jego skandowanie. Niestety, ponownie rażące problemy intonacyjne chóru, negatywnie wpływają na ostateczny odbiór tej dostojnej pieśni. Inne zdanie zdaje się mieć autorka, pisząc na str. 145 *....nawet wykonywany w sposób niedoskonały , bardzo podoba się publiczności, która jest w stanie nie zauważyć uchybień, podążając za interpretacją słów.*

Metr. Hilarion Alfiejew - *Tiebie pojem* oraz *Wo carstwie Twojem* to fragment Pasji z 2006 r. przeznaczony na chór z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej, co jest oczywistym ewenementem w tradycji muzyki prawosławnej. Pełna wersja wokalna – instrumentalna prezentowana jest jedynie w salach koncertowych, zaś w cerkwi dopuszcza się wykonanie a cappella całej pasji lub poszczególnych jej części, jak miało to miejsce w niniejszej odsłonie. Znowu odniosę się do opisu ze str. 146, gdzie autorka stwierdza : *Tempo zapisane w partyturze Tiebie pojem, to ćwierćnuta = 30! Utrzymanie tak wolnego tempa w składzie kameralnym a cappelle nie brzmiałoby dobrze*. W nagraniu chór wykonuje tę kompozycję dokładnie dwukrotnie szybciej, co jest dużą ingerencją w intencje i zamiysł kompozytora, wypaczającą charakter utworu. Jeśli doktorantka nie umiała odnaleźć się w wizji autorskiej, tak przestrzennej kompozycji charakteryzującej się bardzo wolnym tempem, nie należało tej części realizować. Nie jest przecież dla autorki tajemnicą, że umiejętność i dobór repertuaru jest jednym z najważniejszych elementów świadczących o dojrzałości dyrygenta, szczególnie pracującego z chórami amatorskimi. Dalej, na tejże stronie w opisie czytamy : *Ważne wydaje się utrzymanie piano przez całą część* , dlaczego więc rozpoczęcie każdej frazy niespójnie z tym założeniem brzmi dwa o stopnie dynamiczne głośniej i tym bardziej odległe jest od spostrzeżeń doktorantki, którymi dzieli się następująco: *w tym utworze uwydatnia się dość częsta cecha prawosławnej muzyki kościelnej – unikanie epatowania dynamicznego, które prowadzi do bardzo „ładnego”, estetyzującego śpiewania, ale zaczyna odciągać uwagę słuchacza od treści , medytacji i wiary. Powinien tu panować nastrój zachwyconej kontemplacji*. Niestety, nieumiejętne zbudowanie konstrukcji utworu, poprzez niewykorzystanie potencjału harmonicznego kompozycji, przejawiającego się brakiem naturalnego budowania ciężarów i rozwiązań kadencyjnych, co skutkowało konsekwencjami niespójności, pomiędzy kolejno śpiewanymi frazami - niestety, napewno nie mogło wprowadzić słuchacza w ów *nastrój zachwyconej kontemplacji* . *Wo carstwie Twojem* to kolejna , wybrana część tego samego dzieła, przedstawiona do oceny . Autorka dokonała w niej skrupulatnej analizy interpretacyjnej, która w przekazie muzycznym pod jej dyktando, pozostała zgodna z założeniami.

Repertuar katolicki

Chorał gregoriański - *Alleluja o filii et filiae*, utwór o charakterze hymnu wykonywanego w kościele katolickim w oktawie Wielkiej Nocy, rozpoczął część drugą dzieła artystycznego pod dyktando doktorantki, która na potrzeby koncertu dokonała wyboru 4 zwrotek spośród 12. Wsłuchując się w nagranie przypuszczam, że ideę interpretacji pieśni stanowiło radosne

oddanie chwały Bogu. Sugestią moją dla dyrygentki jest wypracowanie większego zróżnicowania charakteru poszczególnych zwrotek, by podążanie za tekstem stało się oczywiste i jednoznaczne, a nie monotonne i jednolite jednakowe o takim samym natężeniu dźwięku, a chwilami przypominającym krzyk zamiast radości.

Chorał gregoriański -Kyrie z Missa VIII de Andelis wysłuchałam z satysfakcją.

Mikołaj Gomółka - dwa psalmy ze zbioru *Melodie na psalterz polski* **Pana ja wzywać będę** oraz **Co za przyczyna tego zamieszania**. Pierwszy z nich Psalm 77, **Pana ja wzywać będę** wybrzmiał w uproszczonej wersji trzygłosowej. Autorka dysertacji na str. 154 dzieli się refleksją: *Największą trudnością dla chórzystów w tym utworze jest wyjście od niskich dźwięków do f2 w sopranach ...itd.* Dyrygentka zapomniała jednak, że utwór nie jest śpiewany w tonacji oryginalnej i najwyższym dźwiękiem dla sopranów w tej kompozycji jest es 2, co nie powinno stanowić żadnych trudności. W opinii recenzenta widzę tu trzy inne nie rozwiązane trudności, mianowicie: frazy psalmu są cztero a nie dwu taktowe, ostatni dźwięk w każdym parzystym takcie jest skandowany lub zerwany, ponadto dykcja chóru jest niezadawalająca.

Psalm 2 **Co za przyczyna tego zamieszania** został wykonany w wersji oryginalnej. Doktorantka dokonała bardzo ładnego opisu tej kompozycji. Niestety nie ustrzegło ją to przed problemami wykonawczymi takimi jak brak narracji i zrozumienia tekstu. Każda fraza (jak w poprzednim psalmie) zakończona jest nerwowym zerwaniem ostatniego akordu a proszące się o wysłyszenie i wybrzmienie kadencje pozostają nie rozwiązane. W kontekście figur retorycznych autorka pisze na str. 155: *...efekt zamieszania uzyskuje (Gomółka) przez ruch głosów w różnych kierunkach , niejednoznaczne ciążenia harmoniczne nadają temu utworowi efekt zamieszania i zagubienia.* Śmiem sądzić, że rezultat owego słyszalnego „zagubienia” w tym wypadku wynika ze wspomnianych wyżej mankamentów. Podobnie jak w kilku poprzednich kompozycjach, zarzutem sporym pozostają problemy intonacyjne (już w drugim takcie chór detonował), oraz liczne niedoskonałości techniczne nierozwiązane niestety w partiach poszczególnych głosów.

Grzegorz Gerwazy Gorczycki – Benedictus z Missa Paschalis, wykonanie nie wykazało umiejętnego i świadomego prowadzenia linearnego poszczególnych głosów. Niestety nadal brak kontroli nad intonacją jest poważnym zaniedbaniem.

Józef Elster - Kyrie z Mszy F – dur zapisane w partyturze w tempie Andante, które zwyczajowo odnosi się do wartości metronomicznych ok. 70, utrwalone na płycie zostało znacznie szybciej, co najmniej w tempie Allegretto (ok. 110). Doktorantka nie uzasadnia

w opisie tak radykalnej zmiany. Źle rozplanowane zostały akcenty słowne: przedtakt będący początkiem każdej frazy jest tak samo akcentowany jak mocna miara takowa na 1. Równie mocno akcentowane są wartości na trzecią miarę taktu, która powinna stanowić zakończenie fraz. Źle zastosowane tempo utworu plus powyższe czynniki sprawiły, że mamy do czynienia z regularnym skandowaniem, bliższym stylistycznie rapowaniu niż romantycznej wypowiedzi muzycznej.

Charles Gounod – *Laudate Dominum* , to kolejna romantyczna pozycja przedstawiona do oceny, wysłuchana niestety z podobnymi odczuciami. Zamiast pieśni wysławiającej łaskawość i wierność Pana, słyhać w interpretacji fanfarny marsz. Słabe części taktu są atakowane a winny naturalnie prowadzić do części mocnych, tworząc logiczny ciąg romantycznej frazy. Autorka wypowiada się na str. 158 następująco : *Jest bardzo lubiany przez wykonawców (nie nastrożca trudności wykonawczych)utwór. Śpiewa się go romantyczna barwą, otwartym, dużym dźwiękiem. ...Publiczność także lubi tę kompozycję. Jest dobra na zakończenie występu. Wykonywana z organami zdaje się odpowiadać na pragnienie kompozytora, by „wysoko podnieść flagę sztuki liturgicznej”.*

Tomasz Kulikowski – *Hejnał wszyscy zaśpiewajmy* finalizuje część przedstawiającą repertuar kościoła katolickiego. Istotnie, kompozycja ta może wpływać (jak pisze Doktorantka) „odświeżająco na wykonujący go zespół”. Moja uwaga raz jeszcze dotyczyć będzie umiejętności operowania tekstem - jeśli utwór jest stylizowany w kierunku muzyki dawnej, jak ma to miejsce w owym przypadku, winien zachować prozodię tekstu, której w tym wykonaniu zabrakło.

Repertuar ewangelicki

Georg Friedrich Haendel - *Canticorum Jubilo* chór pod dyrekcją doktorantki wykonał zgodnie z charakterem jako hymn bohaterski. By nadać utworowi lekkości i temperamentu sugerowałabym popracować nad precyzją rytmiczną szczególnie rytmów punktowanych a przebiegi ósemkowe wyśpiewać bardziej leggiero .Wszystkie partie sopranów kiedy intonują g2, wypracować celne osiągnięcie tych wysokości. Polecam także uwagę zniwelowania poszatowanej frazy oraz klasyczne rozwiązanie kadencji harmoniczych.

Felix Mendelssohn – Bartholdy – *Geistliche lied op. 96 nr 1*, to ciekawy i udany przykład dialogu solistki i chóru. Utwór wykonany został przez czterogłosowy chór mieszany, alt solo

i towarzyszące organy z dużą poprawnością . Doktorantka zasugerowała w opisie, iż można wprowadzić w niektórych miejscach tempo rubato. Uważam, że w przyszłości podczas kolejnych wykonań tego utworu, powinna tę możliwość zastosować.

Max Reger - *Treuer Heiland* słyszymy na nagraniu w wykonaniu Kwartetu Silesius. Interesujący i trudny utwór, o czym pisze w dysertacji Doktorantka znacznie różni się od poprzedniego repertuaru tworząc ciekawe urozmaicenie. Uwagi recenzenta skupiają się wokół proporcji brzmienia, gdzie na plan pierwszy zdecydowanie wysuwa się sopran, zaś bas jest niestety dość słabo słyszany.

Jan Gawlas – *Złotą w koło falą zbóż* , to tytuł pieśni zwrotekowej autorstwa cieszyńskiego kompozytora. Doktorantka wprowadziła kilka korzystnych zabiegów, dzięki którym utwór nabrał kolorytu urozmaicenia powtarzającego się materiału melodyczno – rytmicznego. Autorka opisała i uzasadniła w opisie swoje propozycje interpretacji tejże pieśni. Wykonaniu można niestety zarzucić niedociągnięcia intonacyjne a także niedbałą dykcję, co jest szkodą dla pięknego wiersza ks. Pawła Sikory.

Repertuar gospel

Cyndee Peters - *I'gonna ride* – to pieśń, która rozpoczęła ostatnią część prezentacji koncertowej i w której podróż staje się parafrazą ludzkiego życia, zmierzającego do cudownego spotkania z Chrystusem w niebie. Wykonanie cechuje zgodna z opisem swobodna i autentyczna interpretacja,.

Norman Johson - *Go Down Moses*, to kompozycja w której tematyka dotyczy bezpośrednio uciskanych czarnoskórych niewolników, którzy utożsamiali swój los z Izraelitami, w bezpośrednim nawiązaniu do Księgi Wyjścia Starego Testamentu. Ku mojemu zaskoczeniu, autorka dość powściągliwie zinterpretowała niektóre elementy muzyki, takie jak dynamika, przez co rozumiem np. mało czytelne crescendo i nie wyraziste rytmy punktowane. Nie mniej jednak, utwór wykonany został interesująco.

Andres Nyberg – *O freedom* wykonane zostało bardzo oryginalnie. W części pisemnej Autorka bowiem zaznacza: *W śpiewie tym nie chodzi o czystość barwy głosu, a jej unikatowość i autentyczność. Zdarza się, że czasem osoby nawet z guzkami śpiewaczymi czy niedomykalnością mogą dobrze zabrzmieć w tej stylistyce.*

Ride on King Jesus opowiada o sędzie ostatecznym i roli jaką wypełnić ma w nim Chrystus. Wykonanie pieśni nacechowane zostało niewątpliwie intensywną energią, podkreśloną dużą emocjonalnością. Autorka skutecznie rozwiązała w tej kompozycji problemy wykonawcze.

Down in my soul to tradycyjna pieśń gospel, której nie mogło zabraknąć w repertuarze koncertowym. Świadome jej wykonanie odzwierciedlają słowa zawarte w opisie na str. 190 *Pojawiła się idea osobistego przeżywania więzi z Bogiem, „Niezwykłe rozgrzanie serca” i osobista, intymna i emocjonalna relacja z Bogiem....*

Podsumowując – przedstawiony do oceny repertuar jest wynikiem wnikliwych poszukiwań artystycznych wymagających ogromnego zaangażowania i szerokiej wiedzy jaką wykazała się Doktorantka. Zakres przeprowadzonych działań artystycznych na rzecz niniejszej rozprawy doktorskiej świadczy o kwalifikacjach Autorki, zaś poziom wiedzy merytorycznej i umiejętności dyrygenckie umożliwiają samodzielną pracę artystyczną.

Oświadczam, że Doktorantka zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i rozprawę doktorską pani Barbary Szarejko- Nestor *O muzyce wyznań chrześcijańskich obecnych we Wrocławiu na przykładzie repertuaru Angelus Silesius Ensemble* oceniam pozytywnie .

Konkluzja

W świetle przedstawionych powyżej ocen oraz opisu, pragnę stwierdzić, że osiągnięcia Doktorantki wnoszą znaczący wkład w rozwój wykonawstwa i chóralistyki polskiej. Biorąc pod uwagę całość rozprawy doktorskiej stwierdzam, że pani mgr Barbara Szarejko – Nestor spełnia wymogi określone w Ustawie . W związku z powyższym popieram wniosek pani mgr Barbara Szarejko – Nestor o przyznanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne.

